

PERFIL

aquestes bosses del cinturó industrial, de pobresa, misèria, de-sestructuració familiar i, sobre-tot, de base creadora de fracàs escolar. El que és letal és el fracàs escolar i l'acumulació en alguns instituts de grups amb deficiències formatives brutals. És la base per incorporar-se a l'economia criminal i la subeconomia.»

—No es poden combatre aquestes bosses marginals?

—«En un país de sis milions d'habitants, jo crec que sí.»

—Amb l'ajut decidit dels mitjans de comunicació?

—«Els mitjans de comunicació i les noves tecnologies poden ser un instrument ben usat per rescatar tota aquesta població. Un pla de xoc contra el fracàs escolar i la misèria econòmica que agafés la població menor de 25 anys al cinturó industrial de Barcelona seria una prioritat.»

—D'on sortien els recursos per finançar aquest pla?

—Igual que hi haurà recursos per als ponts que han caigut aquests dies, se'n poden trobar per a una política de xoc. És evident que al país hi ha un dèficit crònic amb això de l'espoli, que tant molesta el senyor Aznar. Això ho sap tothom, que aquest país crea una riquesa que en bona part se'n va i que no torna. Aquest volum de diners que no torna perjudica fonamentalment els més febles de la cadena, que és la població marginal, que no té els instruments per millorar la seva situació si no és per la via de l'economia il·legal o subalterna. Un dels símptomes d'això és no saber català. A Rubí, per exemple, això és molt important. Modernització, habilitació per a la societat de la informació i integració econòmica i social és, al mateix temps, integració cultural i lingüística.»

—No és fàcil, oi?

—«No, però és possible. Això, a la Xina o al Brasil, no es pot fer, però a Catalunya sí. Una intervenció dura i contundent que tingui com a prioritat escola i mitjans de comunicació comença a donar resultats en cinc o deu anys.»

—Què haurien de canviar els mitjans audiovisuals per facilitar el rescat d'aquestes bosses?

Tresserras —al menjador de casa— va proposar que el CAC fos un consell de la comunicació i no es limités a l'audiovisual. / S.G.

Professor de 4.000 alumnes

Joan Manuel Tresserras no milita en cap partit polític, però ha estat proposat per ERC per entrar al consell d'administració de la CCRTV i, recentment, al CAC. Tresserras és un gran teòric i ha combinat la docència —ha tingut més de 4.000 alumnes— amb una densa activitat editorial. Ha rebut diversos premis: el premi extraordinari de Doctorat en Ciències de la Informació (1988-89), el d'investigació sobre Comunicació de Masses del Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat (1989) i el Joan Fuster d'assaig (1994). És autor, entre altres llibres, d'*El Regne del Subjecte* (1987), *Cultura de masses i postmodernitat* (1994) —conjuntament amb Enric Marín—, *D'Ací i d'Allà, aparador de la modernitat* (1993) i de *La gènesi de la societat de masses a Catalunya. 1888-1939* (1999) —amb Francesc Espinet—. Tresserras també és coautor dels informes sobre *Seguiment de l'impacte social de les noves tecnologies de la informació i la comunicació*, patrocinats per la Fundació Jaume Bofill, i coordinador del bloc Cultura de l'*Informe per a la Catalunya del 2000* (1999). Ha col·laborat en diversos mitjans de comunicació. Ha dirigit el Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació de la UAB (1991-1993) i ha estat coordinador de la llicenciatura de periodisme i membre de la Comissió Assessora sobre Publicitat Institucional de la Generalitat. El nou càrrec al CAC l'obligarà a reduir la seva dedicació a la docència i, gairebé, a deixar de col·laborar amb els mitjans de comunicació. Tresserras ha contret, amb el CAC, «més responsabilitat política i social». / SAÚL GORDILLO

—«No crec que hagin de canviar moltes coses. Podrien millorar la seva qualitat i tenir un protagonisme més gran en la seva activitat directament educativa i formativa. Hi podria haver una relació molt més estreta entre aquests mitjans, l'escola i la universitat. Encara hi ha moltes aules d'escola que no tenen televisió. També n'hi ha sense ordinador, però moltes tenen ordinador i no televisió. Una aula escolar sense els aparells de comunicació que els nens tenen a casa és impensable. No té ni cap ni peus.»

—Un dels eslògans de la força que governa Catalunya és que a totes les escoles hi ha Internet.

—«I és veritat. Probablement és un dels primers països del món en què hi va haver connexió per xarxa amb tot el sistema escolar. Però aquí les inèrcies són molt diverses. Dins el col·lectiu dels ensenyants hi ha molta gent que veu la televisió com un enemic o un competidor, i que continua explicant el mateix que fa vint anys.»

—Una idea generalitzada és que la tele és dolenta per als nens.

—«És una de les teories.»

—I la teledeixalla?

—«Si la televisió ha de fer de cangur, per treure'ns els nens de sobre, el problema no és la televisió sinó l'entorn familiar que permet aquest tipus de consums. Justament, l'avantatge de la televisió a l'escola és que es pot administrar, seleccionar-ne els continguts. És a dir, la televisió és la pissarra màgica. No cal que el professor dibuixi un grup de lleons, sinó que es poden veure. Hi ha molt bon material pedagògic, i el que no té cap sentit és no usar-lo. El coneixement canvia molt ràpidament.»

—El col·lectiu de mestres ha sofert un cert desprestigi?

—«Sí, ha perdut prestigi social. Tenen una retribució escassa i hi ha molts casos de depressió. Aquest prestigi s'ha de guanyar fent que l'escola sigui perfectament competitiva amb la casa dels nens. L'escola ha de ser un lloc més ben equipat i dotat culturalment que no pas les cases. Si no, perd prestigi.»

—Per aconseguir-ho, cal usar

bé els mitjans de comunicació?

—«És clar, perquè són les noves artèries del sistema nerviós de la cultura i el coneixement. No se'n pot prescindir. Anirien molt bé uns bons mitjans públics que tinguessin clara la seva funció, que en bona part és col·laborar amb el sistema educatiu, proporcionant continguts i materials adaptats per a aquest sistema escolar i amb programes específics.»

—Vostè defensava que el CAC fos un consell de la comunicació en general. Té sentit limitar-se a l'audiovisual en ple procés de fusió d'empreses?

—«És un contrasentit. És el problema de les inèrcies i d'imitar el model francès. Es considera que la premsa ja té camp per córrer amb la llibertat d'empresa, mentre que les radiofreqüències i l'espectre radioelèctric obliguen a concedir llicències per a ràdio i televisió en un nombre limitat. A la llarga, el procés de concentració i els costos dels projectes per tirar endavant un diari o una revista limiten molt les possibilitats reals d'un ampli registre en què totes les posicions polítiques puguin tenir expressió en la premsa escrita. I, d'altra banda, la digitalització ampliarà moltíssim les possibilitats de disposar de canals de ràdio i televisió. El CAC és un organisme fet a partir d'uns criteris vells, però són els existents i tenen un corpus jurídic establert.»

—Parlem dels diaris. A diferència dels mitjans audiovisuals, són els grans creadors d'opinió?

—«Sí. I tenim perfecta consciència que hi ha diaris que són la bona o mala consciència de l'Estat, i que són l'eix de grans projectes d'hegemonia cultural i han imposat veritables visions de la història i del present. Només caldria fer referència al que estan fent els grans diaris amb la informació sobre el País Basc.»

—El partit que l'ha proposat a vostè per ingressar al CAC no se sent ben tractat pels diaris.

—«Els grans mitjans de comunicació tendeixen a tenir uns vincles especials amb els grans partits. Hi ha una rutina periodística que tendeix a la reproducció de l'estat de coses existent.»

«ENTRE ELS ENSENYANTS HI HA MOLTA GENT QUE VEU LA TELEVISIÓ COM UN ENEMIC. LA TELEVISIÓ ÉS LA PISSARRA MÀGICA, I UNA AULA QUE NO EN TINGUI NO TÉ NI CAP NI PEUS»